

32. NAGRODY PAŃSTWOWE I RESORTOWE ZA WYBITNE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE I TECHNICZNE W DZIEDZINIE GEODEZJI I KARTOGRAFII

Stałe dążenie do opracowywania i poszukiwania nowoczesnych rozwiązań technicznych i organizacyjnych w dziedzinie prac badawczych i aplikacyjnych jest jednym z czynników intensyfikujących dynamikę społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Docenienie tego zagadnienia wyraża się przyznawaniem wybitnym twórcom nowych osiągnięć specjalnych nagród, wśród których wyróżnić należy nagrody państwowe i resortowe, z uwagi na ich szczególną rolę w rozwoju nauki i techniki.

Nagrody państwowe stanowią widoczny wyraz uznania za najwybitniejsze osiągnięcia twórcze, wpływające na rozwój nauki, techniki, literatury i sztuki. Pierwsze nagrody przyznane zostały w 1949 r., a obecnie są one przyznawane w latach parzystych z okazji święta państwowego 22 Lipca. Dzielą się na nagrody I i II stopnia (w poprzednich latach były również nagrody trzystopniowe), a całość spraw z tego zakresu prowadzi Komitet Nagród Państwowych. Nagrody te były również kilkakrotnie przyznane pracownikom jednostek pionu GUGiK za osiągnięcia w dziedzinie geodezji i kartografii. Wykaz tych nagród przedstawia się następująco:

- w 1952 r. nagroda III stopnia za triangulacyjne wieże przenośne z tarcicy, na fundamentach, dla zespołu w składzie: inż. Józef Borysowski, mgr inż. Arkadiusz Szczucki, mgr inż. Władysław Kiepuski, mgr inż. Roman Włodarczyk, Józef Pachnik – cieśla,

- w 1955 r. nagroda III stopnia za oryginalne i przydatne w praktyce geodezyjnej opracowania naukowe z dziedziny obliczeń geodezyjnych, dla prof. dr. inż. Stefana Hausbrandta,

- w 1974 r. nagroda II stopnia za opracowanie szczegółowej mapy topograficznej obszaru Państwa w skali 1 : 10 000 oraz wybranych rejonów w skali 1 : 5000, dla zespołu w składzie: płk mgr inż. Cezary Lipert, kpt Kazimierz Adamiak, doc. mgr inż. Stanisław Dmochowski, mgr inż. Mieczysław Kapusta, mgr inż. Kazimierz Kubicki, płk mgr Jan Lis, inż. Henryk Mistewicz, kpt pil. rez. Władysław Paralusz, mgr inż. Tadeusz Piliński, inż. Romuald Schoeneich, inż. Jan Skawina, mgr inż. Wojciech Światłowski,

- w 1978 r. nagroda II stopnia za opracowanie i wdrożenie nowych metod przy zakładaniu podstawowych osnów geodezyjnych, dla zespołu w składzie: prof.

dr inż. Jerzy Gaździcki, mgr inż. Ryszard Chruściel, mgr inż. Tadeusz Dzikiewicz, mgr inż. Andrzej Jaroński, mgr inż. Lubomir Konstanty, mgr inż. Henryk Kwiatkowski, prof. dr inż. Henryk Leśniok, mgr inż. Ryszard Pażus, prof. dr inż. Julian Radecki, mgr inż. Lech Staniszewski, mgr inż. Jerzy Wysocki.

Nagrody resortowe natomiast stanowią wyraz uznania za wybitne osiągnięcia twórcze w poszczególnych branżach, wybrane z ogółu prac badawczo-wdrożeniowych i będących wynikiem postępu technicznego. W dziedzinie geodezji i kartografii nagrody te przyznawane były zwłaszcza przez ministrów: spraw wewnętrznych, administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, nauki, szkolnictwa wyższego i techniki (przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki) oraz przez prezesa Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tę grupę nagród inauguruje niejako nagroda Ministra Spraw Wewnętrznych przyznana w 1964 r. za opracowanie metody wykonania mapy zasadniczej w skali 1 : 5000 na podkładzie fotomapowym i jej wdrożenie, zespołowi w składzie: mgr inż. Andrzej Jaroński, mgr inż. Paweł Niemczyk, mgr inż. Józef Pawłowski, mgr inż. Tadeusz Pilitowski, mgr inż. Franciszek Piliś i inż. Jerzy Wojtkiewicz.

W następnych latach pracownikom pionu GUGiK przyznano:

– w 1966 r. – 2 nagrody przewodniczącego KNiT za:

- a) opracowanie kompletu map średnich wysokości nad poziomem morza w Polsce,
- b) geodezyjne wyznaczenie pionowych przesunięć powierzchni na obszarze Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i ujednolicenie poziomu odniesienia pomiarów wysokościowych kopalń na tym obszarze,

– w 1967 r. – 3 nagrody przewodniczącego KNiT za:

- a) opracowanie projektu i prototypu koordynatografu automatycznego KART-1,
- b) opracowanie zestawu typowych urządzeń pomiarowo-kontrolnych do pomiaru odkształceń obiektów hydrotechnicznych,
- c) opracowanie I etapu koncepcji, projektu, systemów programowania i prowadzenia obliczeń oraz budowę modelu specjalistycznej maszyny cyfrowej do obliczeń geodezyjnych GEO-1 (II etap tej pracy był nagrodzony w 1968r.),

– w 1973 r. nagroda ministra GTiOS za opracowanie i wydanie „Powszechnego Atlasu Świata” oraz nagroda ministra NSZWiT za: zastosowanie techniki fotogrametrycznej i fotointerpretacyjnej do racjonalnej i bezpiecznej eksploatacji zbiornika odpadów poflotacyjnych – Gilów,

– w 1974 r. nagroda ministra GTiOS za laserowe instrumenty geodezyjne (specjalistom z Wojskowej Akademii Technicznej),

– w 1975 r. – 2 nagrody Ministra GTiOS za:

- a) wykorzystanie metody fotogrametrycznej do wyznaczania współrzędnych geodezyjnych dla obrzeży cieków i zbiorników wodnych,
- b) opracowanie redakcyjne i graficzne „Atlasu Historycznego Świata”,

– w tym samym roku nagroda ministra NSZWiT za opracowanie metody pozyskiwania informacji z lotniczych obrazów termalnych o temperaturze wód zrzucanych przez elektrownie o otwartym obiegu chłodzenia,

– w 1976 r. nagroda ministra AGTiOS za opracowanie redakcyjne i graficzne „Atlasu Warszawy”

– w 1977 r. – 4 nagrody ministra AGTiOS za:

- a) opracowanie metody fotointerpretacji w badaniach zmian środowiska w rejonie budowy Huty Katowice,
- b) opracowanie i wdrożenie metody zastosowania fotogrametrii dla sporządzania dokumentacji obiektów zabytkowych,
- c) zorganizowanie stanowisk geodetów gminnych we wszystkich gminach na obszarze województw: rzeszowskiego, tarnobrzeskiego i przemyskiego,
- d) opracowanie wydawnictwa „Atlas – tematyczne mapy miejskie”,

- w 1978 r. nagroda ministra AGTiOS za opracowanie technologii fotogrametrycznej metody badań fizjograficznych dla ochrony środowiska w zakresie architektury ogrodowej i architektury krajobrazu oraz jej wdrożenia na przykładzie parku w Oliwie i miasta Sopotu,
- w 1979 r. – nagroda ministra AGTiOS za opracowanie i wdrożenie informatycznego podsystemu ewidencji gruntów.

Na szczególne podkreślenie zasługują nagrody Prezesa GUGiK przyznawane corocznie, poczynając od 1964 r., za wybitne osiągnięcia naukowe i techniczne z zakresu geodezji, fotogrametrii i fotointerpretacji, grawimetrii i magnetyzmu ziemskiego, astronomii geodezyjnej, kartografii i reprodukcji kartograficznej oraz zastosowań informatyki w geodezji i kartografii. Nagrody przyznano pracownikom jednostek badawczych, jak i produkcyjnych, podległych lub nadzorowanych przez GUGiK, a także innym osobom spoza pionu GUGiK, jeśli swą pracą przyczynili się do rozwiązania tematu istotnego dla służby geodezyjnej i kartograficznej.

Zestawienie liczbowe nagród Prezesa GUGiK charakteryzuje tablica 32.1.

Tablica 32.1

Rok	Liczba		Liczba osób	
	nagród	wyróżnień	nagrodzonych	wyróżnionych
1964	4	—	29	—
1965	4	—	28	—
1966	4	—	19	—
1967	3	—	17	—
1968	4	—	44	—
1969	6	—	53	—
1970	7	—	36	—
1971	6	—	46	—
1972	10	—	49	—
1973	9	—	56	—
1974	6	—	41	—
1975	9	3	57	19
1976	11	7	89	34
1977	13	4	73	16
1978	12	7	80	32

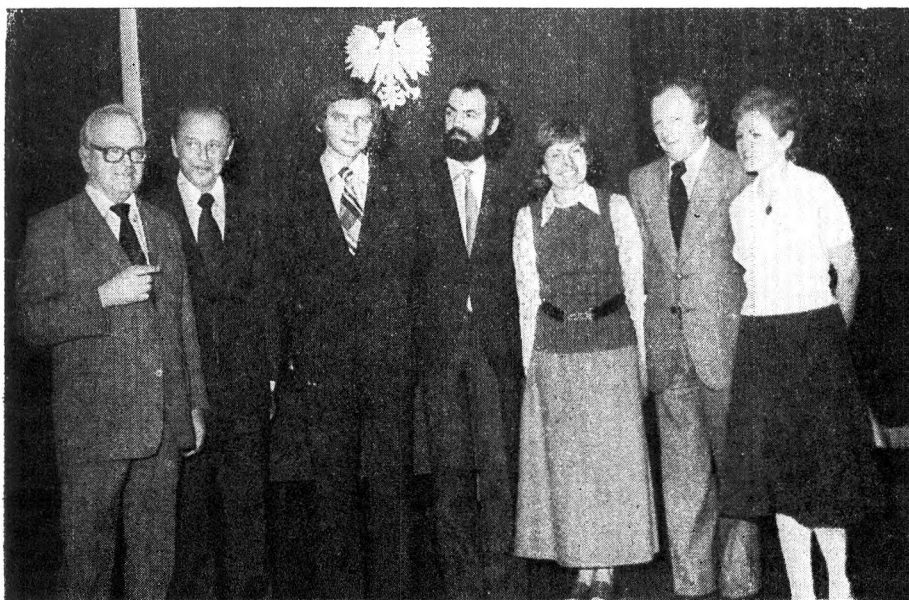
Dla ogólnego scharakteryzowania tematyki prac nagrodzonych oraz uwidocznienia postępu w dziedzinie geodezji i kartografii, zamieszcza się tytuły prac, które w poszczególnych latach otrzymały główną nagrodę:

- 1964 r. – opracowanie metody wykonania mapy zasadniczej w skali 1 : 5000 na podkładzie fotomapowym i wdrożenie tej metody do produkcji oraz:
 - zastosowanie maszyn elektronowych do obliczeń geodezyjnych,
- 1965 r. – opracowanie konstrukcji i zastosowanie dalmierzy radiowych do pomiarów długości boków osnów geodezyjnych,
- 1966 r. – zastosowanie metod autogrametrycznych do opracowania mapy zasadniczej,
- 1967 r. – uruchomienie i prowadzenie astronomicznej służby czasu w Obserwatorium Astronomiczno-Geodezyjnym w Borowej Górze,
- 1968 r. – uruchomienie produkcji normalnej mapy Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego w skali 1 : 1000 metodami fotogrametrycznymi,
- 1969 r. – zastosowanie śmigłowców do wykonywania fotogrametrycznych opracowań wielkoskalowych,
- 1970 r. – zorganizowanie i uruchomienie pracowni fotogrametrii naziemnej do geodezyjnej obsługi kopalń odkrywkowych,

1971 r. – opracowanie zdjęcia magnetycznego Polski dla epoki 1965,
 1972 r. – opracowanie koncepcji projektu, budowa i zastosowanie w pracach
 geodezyjno-kartograficznych przetwornika graficzno-cyfrowego, współ-
 działającego z maszyną GEO-2,

Fot. 32.1. Fragment sali podczas uroczystości w dniu 22 maja 1976 r. wręczenia nagród i wyróżnień Prezesa GUGiK za wybitne osiągnięcia naukowe i techniczne w dziedzinie geodezji i kartografii

Fot. 32.2. Kierownictwo GUGiK, Zjednoczenia „Geokart” i WPG wśród członków nagrodzonego zespołu z WPG podczas uroczystości wręczenia w dniu 22 maja 1976 r. nagród za wybitne osiągnięcia naukowe i techniczne w dziedzinie geodezji i kartografii

Fot. 32.3. Fragment uroczystości w dniu 31 maja 1977 r. wręczenia nagród i wyróżnień Prezesa GUGiK za wybitne osiągnięcia naukowe i techniczne w dziedzinie geodezji i kartografii. Nagrodzony zespół z OPGK w Warszawie

- 1973 r. – opracowanie technologii fotogrametryczno-informatycznego sporządzania dokumentacji dla potrzeb projektowania szlaków komunikacyjnych przy użyciu dostępnych w kraju instrumentów i środków technicznych oraz zastosowanie tej technologii do projektowania autostrad,
- 1974 r – opracowanie i wdrożenie optycznej metody montażu turbozespołu,
- 1975 r. – technologia płaskich osnów geodezyjnych przy zastosowaniu tachimetrów elektronicznych z automatyczną rejestracją,
- 1976 r. – opracowanie optymalnej technologii sporządzania map fotograficznych przy zastosowaniu techniki Ortofoto oraz:
 - kompleksowe badanie przydatności nowoczesnych metod pomiarów geodezyjnych i instrumentów mierniczych dla potrzeb przemysłu ciężkiego,
- 1977 r. – ziemne znaki geodezyjne z tworzywa sztucznego oraz sposób ich stabilizacji,
- 1978 r. – metoda powierzchniowych, nieregularnych sieci kątownoliniowych zakładania szczegółowej osnowy poziomej.